

Nadchodzą @-listy polecane

Tradycyjne przesyłki polecane już wkrótce przejdą pewnie do historii. Obywatele i przedsiębiorcy będą bowiem mogli w kontaktach z urzędami korzystać z korespondencji wysyłanej drogą elektroniczną. A więc bez konieczności wizyty na poczcie.

Elektroniczną komunikację w administracji publicznej oraz obrocie gospodarczym w Polsce wprowadza ustawa z 18 listopada o doręczeniach elektronicznych (DzU poz. 2320). Określa ona zasady korzystania z usługi publicznej i usługi kwalifikowanej rejestrowanego doręczenia elektronicznego w taki sposób, aby możliwe było stosowanie tych narzędzi w komunikacji pomiędzy stronami na równi z wysłaniem tradycyjnego listu poleconego za potwierdzeniem odbioru lub doręczeniem osobistym. Przepisy znajdują zastosowanie do doręczenia korespondencji między podmiotami publicznymi, a także w relacji podmiotów publicznych z niepublicznymi (na przykład: między organem administracji a obywatelem czy przedsiębiorcą, między sądem a stronami postępowania, a także między sądem a przedsiębiorcą). Co istotne dla geodetów, doręczenia elektroniczne znajdują zastosowanie w procedurach administracyjnych, sądowniczych oraz w postępowaniach cywilnoprawnych. Natomiast przepisów ustawy nie stosuje się m.in. do doręczania korespondencji zawierającej informacje niejawnie czy w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego.

• Obowiązek posiadania adresu doręczeń elektronicznych

Zgodnie z nowymi regulacjami podmioty publiczne będą zobowiązane do korzystania z publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego nie tylko w kontaktach między sobą, ale także z podmiotami niepublicznymi. Komunikacja z podmiotami publicznymi ma się odbywać za pomocą jednego adresu do doręczeń. Adresem tym nie będzie jednak zwykły adres poczty elektronicznej. W tym celu niezbędny będzie adres do doręczeń elektronicznych wpisany do Bazy Adresów Elektronicznych (ma ją prowadzić minister właściwy ds. informatyzacji). Co ważne, oprócz podmiotów publicznych adres do doręczeń elektronicznych będą musiały posiadać również podmioty prowadzące działalność gospodarczą wpisane do CEIDG oraz KRS.

Na potrzeby umożliwienia korzystania z publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego operator wyznaczony jest obowiązany do udostępniania skrzynek doręczeń zarówno podmiotom publicznym, jak i niepublicznym. W okresie przejściowym (do końca 2025 r.) usługa ta ma być świadczona przez Poczta Polską, która będzie do tego czasu pełniła funkcję operatora wyznaczonego. Później operator taki zostanie wybrany w konkursie.

• Skutki prawne

Ustawodawca przewidział, że wpis do bazy adresu do doręczeń elektronicznych powiązane z publiczną usługą rejestrowanego doręczenia elektronicznego następuje z urzędu dopiero po jej aktywacji. Polega to na potwierdzeniu, że podmiot, dla którego skrzynka doręczeń została utworzona, ma możliwość wysyłania i odbierania korespondencji za pomocą tej skrzynki. Ma to zapewnić podmiotom konstytucyjne minimum pewności prawnej, że od danego dnia muszą spodziewać się kierowania do nich korespondencji na wskazany adres oraz że jej odebranie lub nieodebranie będzie niosło za sobą skutki prawne. Wpis adresu do doręczeń elektronicznych wywoła w stosunku do podmiotu publicznego obowiązek doręczania korespondencji na ten właśnie adres.

• Podmioty publiczne i niepubliczne

Podmiot publiczny będzie zobowiązany do posiadania adresu do doręczeń elektronicznych powiązane z publiczną usługą rejestrowanego doręczenia elektronicznego świadczoną przez operatora wyznaczonego, a w konsekwencji do posiadania i obsługi skrzynki doręczeń. Podmioty niepubliczne otrzymają natomiast pełną swobodę co do wyboru dostawcy usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego i będą mogły wskazać operatora wyznaczonego lub korzystać z usług równolegle nawet kilku dostawców świadczących kwalifikowane usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego. Usługę kwalifikowaną będą dostarczali kwalifikowani dostawcy usług zaufania na zasadach komercyjnych.

Będzie można także zmienić dostawcę usługi rejestrowanego doręczenia, zachowując dotychczasowy adres do doręczeń elektronicznych, co ułatwi zachowanie ciągłości wymiany korespondencji. Warto podkreślić, że dla osób fizycznych publiczna usługa doręczenia elektronicznego będzie nie tylko dobrowolna, ale i darmowa. Dla przedsiębiorców będzie wprawdzie obowiązkowa, ale również darmowa. Opłatę ponosić będzie nadawca z wyjątkiem korespondencji kierowanej na skrzynkę doręczeń podmiotu publicznego, kiedy to opłatę będzie ponosił ten podmiot. Wysokość opłat wynikać będzie z cennika przygotowanego przez operatora wyznaczonego.

• Usługa hybrydowa

Uzupełnieniem doręczenia elektronicznego będzie publiczna usługa hybrydowa, która zapewni podmiotom publicznym wysyłkę korespondencji w postaci elektronicznej również w kontaktach z osobami wykluczonymi cyfrowo lub tymi, które na wymianę korespondencji w postaci elektronicznej nie są jeszcze gotowe. W ramach realizacji usługi hybrydowej dokument elektroniczny nadany przez podmiot publiczny będzie przekształcany w przesyłkę listową w celu doręczenia korespondencji do adresata. Wszystkie czynności na potrzeby przekształcenia mają być realizowane przy zapewnieniu ochrony tajemnicy korespondencji.

• Od kiedy nowe rozwiązania

Choć ustawa wchodzi w życie 1 lipca 2021 roku, to przewidziano w niej wiele przepisów przejściowych sięgających nawet roku 2029 r. Na przykład organy administracji rządowej będą zobowiązane do stosowania doręczeń elektronicznych lub publicznej usługi hybrydowej od 1 października 2021 r., a samorządy muszą się przygotować na to rozwiązanie do 1 stycznia 2024 r. A co z przedsiębiorcami? Ci wpisani do KRS będą musieli zdobyć adres doręczeń elektronicznych do 1 października 2021 r., a wpisani do CEIDG – do 1 października 2026 r. Natomiast najpóźniej – do 1 października 2029 r. – nowe rozwiązanie będą musiały wdrożyć sądy i trybunały, komornicy, prokuratura, organy ścigania i służba więzienna.

Opracowała Anna Wardziak